

A TÜNDÉRHEGYI PSZICHOTERÁPIÁS KÉPZÉS

Képződésünk hosszú folyamat. Van, amikor lelkesedéssel, örömmel tölt el, máskor inkább teher, vagy félelemmel, gyötrődéssel teli. Tanáraink lehetnek számunkra mesterek, kollégák, mu-musok. Az iskoláját! rovatunkban bemutatjuk a jelenlegi klinikai fázist oktató pszichoterápiás képzőhelyeinket. Célunk ezzel részben az, hogy a leendő hallgatókat segítsük a döntésben, melyik iskolát válasszák, de célunk az is, hogy a képzőhelyek is kapjanak egy tükröt, lehetőséget a változásra, változtatásra, ha szükséges. Interjúkat készítünk a képzés vezetőivel, illetve volt és jelenlegi hallgatókkal is. Bízunk benne, hogy sikerül minél transzparenssebben bemutatni a képzőhelyeket, hogy együtt nézzünk rá, mi bennük a közös, és milyen egyedi elméleti, szemléleti megfontolások, hibák és erősségek jellemzik őket. Köszönjük az interjúalanyok bátorságát! Korábbi lapszámokban a szegedi FÉSZEK és a pécsi pszichoterápiás képzéseket jártuk körül, most a tündérhegyi pszichoterápiás képzést mutatjuk be. Az interjúkat Eörsi Dániel és Pál Krisztina készítette 2024 márciusában.

HALLGATÓI OLDAL

Három hallgatót kérdeztünk; Kuritár Eszter klinikai szakpszichológus tavaly végezte el a képzést még a régi rendszerben. Gönczy Gergely neurológus szakorvos elsőéves, Margitics Marcell pszichiáter szakorvos pedig másodéves a képzésben.

Eörsi Dániel: Nagyon köszönjük, hogy vállalták az interjút. Kérlek, mutatkozzatok be!

Kuritár Eszter: Kuritár Eszter vagyok, klinikai szakpszichológus, 2023 nyarán fejeztem be a tündérhegyi képzést.

Gönczy Gergely: Gönczy Gergely vagyok, az életutam nagy részében szervezetfejlesztő és egy kisebb részében neurológus szakorvos. Jelenleg képződő pszichoterapeuta jelölt.

Margitics Marcell: Margitics Marcell vagyok, két éve pszichiáter szakorvos, és másodéves vagyok a képzésben.

Pál Krisztina: Hogyan épül fel a képzés? Hány éves? Milyen részei vannak? Milyen elfoglaltságot jelent ez a gyakorlatban? Mi a vizsgázás menete? Ezeket a gyakorlati dolgokat azért kérdezzük, hogy aki épp szeretné elkezdni a pszichoterapeuta képzést, a döntés meghozatala előtt van, könnyebb legyen döntenie.

Gönczy Gergely: Sokszor úgy érzem, egy lehetetlen feladatra vállalkoztam, ezt kezdetektől így gondolom. Úgy élem meg, hogy a lehetetlent valósítom meg. A képzésnek a feltétele, hogy úgynevezett egészségügyi szolgálati jogviszonyban kell lenni, ami azt jelenti, hogy vagy napi nyolc órában, vagy valamilyen érvényes konstrukcióban (ha 4 vagy 6 órában, akkor annyival hosszabbodik a képzés). Ha a normál képzési ütemtervet szeretné egy pszichoterapeuta jelölt tartani, akkor ahhoz az tartozik, hogy napi nyolc órában egy egészségügyi intézményben kell dolgozni, orvos esetében kórházi osztályon, és eközben pedig heti két napot a képzésben kell tölteni (a 21 hónapos gyakorlattal együtt). Én azt gondoltam, hogy én munkaadóként nem tűrném, hogy valaki nálam dolgozik napi nyolc órát, egy héten öt napot, és abból kettőt én kifizetek, hogy ő ne dolgozzon nálam. Ezzel a dilemmával együtt mégis a munkahelyemen főigazgatói engedélyt kértem a képzésre, és furcsa módon megkaptam. Ezért hálás is vagyok, de a képzési napokon nem reggel nyolckor kezdem a munkámat, hanem fél hétkor, és kénytelen vagyok vállalni az ezzel kapcsolatos nagyon komoly személyi feszültségeket. Tehát ez nemcsak egy érzés, hogy ez lehetetlen küldetés, hanem vannak mindennapi életet érintő vonatkozásai is, például

ez. Sok idő és valójában összegegyeztetetlen idő, és aztán valahogy mégiscsak így telnek a hónapok.

Eörsi Dániel: Milyen blokkokból áll a képzés? Tehát konkrétan milyen napokon, hány órában, milyen jellegű oktatás zajlik a Tündérhegyen?

Margitics Marcell: A képzés klinikai fázisa szeptembertől májusig tart, kéthetente pénteken van egy képzési nap. Egy képzési nap hat órát ölel fel összesen. Ebben van egy másfél órás előadás, egy háromnegyed órás szeminárium, ahol az előadást és a megadott szakirodalmakat beszéljük meg közösen, abszolút együtt gondolkodva, és utána még van délután kétszer hatvan perc esetmegbeszélés, ami szintén közös gondolkodás jellegű tevékenység. Ha teljesíteni akar az ember, akkor az időt vesz igénybe. Év végén van egy vizsga, arra kell készülni a tételekből. Minden előadás egy tétel, tehát nem olyan nagyon bonyolult rendszerbe van beágyazva. Minden képzési napra feladnak olvasmányokat, ami segíthet abban, mi lehet fontos ahhoz, hogy pszichoterapeutává váljunk, és ebből kell írni tézis kiemeléseket. Nem kell nagy dologra gondolni, nem kell oldalakat írni.

Minden évben kell készíteni egy dolgozatot három oldal terjedelemben, ami általában olyan jellegű, hogy egy másik aspektusból világít rá bizonyos témákra, például két módszer indikációjának az összehasonlítása. Emellett az eseteket is kell írni: amiket viszünk a délutáni esetmegbeszélő csoportokra, írásban is le kell adnunk. Nekem az a személyes tapasztalatom, hogy ha ezek között, amiket elmondtam, az ember megtalálja az egyensúlyt, akkor olyan napi 30 perc maximum, amit elvesz a szabadidőnkéből. Körülbelül egy-másfél hónap alatt úgy érzem, hogy sikerült ezt az egyensúlyt megtalálnom, nincs ezzel igazán problémám.

Pál Krisztina: Azt mondd, hogy akkor ez egy folyamatos készülés napi fél órában, a hétvégén is akár?

Margitics Marcell: Hétvégén én nem szoktam. A hétköznapiakban, munka után.

Pál Krisztina: Ez érdekel a többiek részéről is akár, hogy az elmélet elsajátítása során milyen arányban számítanak otthoni munkavégzésre? Eseteket kell megírni, dolgozatok vannak, készülni kell, ez kinek mennyi idejét veszi igénybe közületek?

Kurítár Eszter: Én úgy emlékszem vissza, hogy minden előadásra meg van adva irodalom, ez változó mennyiségű, mert van, hogy mondjuk egy-két könyvfejezet, vagy volt olyan előadás, amire akár egy egész könyv volt megadva, ebből kellett téziseket írunk, de valahogy azt éltem meg, hogy ezt így helyén kezeli mindenki, szóval nyilván egy egész

könyvet nem kellett aprólékosan kiírni, és ha mondjuk nem sikerült elolvasni, akkor kiderült, hogy a következő előadásra is pont az a könyv van még feladva, tehát volt idő foglalkozni vele. Én például úgy csináltam, hogy kéthetente péntek volt a képzési nap, és akkor előtte csütörtök délután meg este álltam neki, és általában sikerült átrágni magamat azon, ami fel volt adva, hogy elolvassam. Nyilván, ha hosszabb volt, akkor a hét folyamán is minden nap olvastam belőle, amennyit az időm engedte. Nekem a dolgozatok megírása volt nehezebb. Elég sok esetet kell leadni, mert most pontosan nem tudom, de talán tíz eset van a második évben, vagy nem is tudom. Az sok volt. Igaz, hogy az első évben csak első interjúkat kellett írni, amikor én jártam, akkor két-három oldalas első interjút, és annak az elemzését kellett megírni. Ez nem volt egyszerű. Mi a szakképzésen pont a hosszabb első interjú leírásához voltunk szokva, és itt a rövidítés, meg a tömörítés, meg a lényegkiemelés volt a nehéz.

Eörsi Dániel: Közbeszólók, mert ide kívánczok egy másik kérdés, hogy akkor ezek az első interjúk, ezek gyakorlati oktatásnak számítanak, vagy milyen egyéb gyakorlati oktatás az, amit a tündérhegyi képzés biztosít?

Kurítár Eszter: Szerintem ez a gyakorlati rész. Ez azt jelentette, hogy kellett az év során annyi új páciensnek lennie, és velük olyan típusú első interjút készíteni, amit a képzésen megtanultunk, majd a képzés szempontjai szerint kellett megírunk. Abszolút gyakorlatinak gondolom. Emellett van a 3 hónapos gyakorlati idő, illetve a 21 hónap.

Margitics Marcell: Nagy hangsúlyt fektet a képzés az első interjúra, ami valóban egy hasznos gyakorlati tudást ad, és ez nekünk az első évben volt. Első interjúkat kellett leadni, a második évben meg már teljes eseteket kell végigvinni, és a teljes esetleírásokat kell leadni.

Gönczi Gergely: Érzékelek egy különbséget, talán a képzésbe való becsatlakozás éve okozza ezt a különbséget. A tavalyelőtti év során én a propeudeutikai évfolyamot is el kellett, hogy végezzem, mert neurológus szakorvosként kapcsolódtam be a képzésbe. Az idei évben egy, a korábbiaktól eltérő módon, a klinikai fázisnak a képzési tervét párhuzamosan végezzük a módszerspecifikus fázisnak a képzési tervével. Amit Marcell elmondott, hogy az első évben az első interjúk voltak a fókuszban és a második évben maga a terápiás folyamat, az én esetemben ez összemosódik, mert valóban a megírandó feladatok vonatkozásában az első interjúk, a tíz első interjúnak a megírása az egyik feladat, a téziskiemelések meg a dolgozatok mellett, de a

képzés feltételei közé tartozik az is, hogy terápiát is kell vinni. Miközben az első interjú elvégzését, annak a módszertanát tanuljuk, aközben terápiát is viszek.

Úgy végzem a terápiás munkát, hogy tematika-ilag az első interjúkat tanulom, és arra a kérdésre, hogy mi a gyakorlati képzés, nekem egyértelműen a válaszem az, hogy a szupervízió.

Pál Krisztina: Egy kicsit ugorjunk visszafelé: a bekerülésről nem ejtettünk szót. Hogyan lehet bekerülni a képzésbe, mi a felvételi menete, és mi a vizsgázás a menete? Talán egy láncra fűzhető.

Eörsi Dániel: Illetve, ha már itt tartunk, ennek van egy szubjektív oldala is, hogy ti miért pont ezt a képzést választottátok?

Gönczi Gergely: A felvételnek, a képzésbe való becsatlakozásnak a feltételei azok az előzetes képzettség, valamilyen szakorvosi vizsga megléte, illetve pszichológusoknál mentálhigiéniai, klinikai szakpszichológusi, egészségpszichológusi, neuropszichológusi szakvizsga.

Pál Krisztina: Egy első szakvizsga kell hozzá. Ezek az adott dolgok, amik le vannak írva, de utána van egy felvételi elbeszélgetés. Ezen mindenki átmegegy, akinek megvannak a szükséges papírok, vagy túljelentkezés van?

Gönczi Gergely: Az én évfolyamomban, a propedeutikai évfolyamban is, meg a klinikai módszer évfolyamban is az volt az igazán kritikus és izgalmas időszak, hogy vajon összegyűlik-e a létszám? A korábbi, csak elbeszélésekből ismert húsz-harminc fős évfolyamokhoz képest az volt egy kritikus kérdés, hogy a szükséges öt fő össze fog-e jönni, mert ezt a lehetetlen feladatot elég nehéz így vállalni. Arra emlékszem, hogy nagyon sok alkalommal volt felvételi beszélgetés. Az egyetem (Semmelweis Egyetem) vonatkozásában a grémium tagjai és a szakképzési intézetnek a megfelelő felelősei előtt volt egy beszélgetés, aminek a magja az volt, hogy tisztában vagyunk-e azzal, hogy milyen feltételekkel zajlik ez a képzés, és biztos, hogy vállalni fogjuk-e? Tudjuk-e vállalni azt, amit az előbb elmondtam, hogy teljes állásban dolgozunk, és aztán még a képzés feltételeit is vállaljuk? Ez többször elhangzott, erre kellett egy merész igent mondani. Aztán volt a tündérhegyi képzőhelyen is többször is ilyen felvételi beszélgetés, ahol valamifajta szóbeli önéletrajzot beszéltünk meg: ki honnan jön, mit akar, mennyire akarja? Nem éreztem úgy, hogy ez vízválasztó lenne: valahogy nekem működni kell ahhoz, hogy megfeleljek, kíváncsiak arra, hogy mit akarok.

Eörsi Dániel: Miért pont a Tündérhegyre jöttél?

Gönczi Gergely: Egyrészt a munkám kapcsán, másrészt pedig saját személyes indíttatásból én klasszikus analízisben dolgoztam magamon, és olyan analitikusom volt, aki kiképző analitikus is. Ez az élmény is hozzátett ahhoz, miközben ezt megéltem, hogy mi történik velem, és ennek milyen következményei vannak az életemre, ez is inspirált, és a dinamikus irányzat felé terelt engem. Körbejártam a lehetséges, mind a négy egyetemen elérhető képzéseket, de az volt a benyomásom, hogy ha ebben gondolkodom, akkor a tündérhegyi képzésnek van olyan tradíciója, hagyománya, olyan szakemberek működnek itt, hogy ha ezt a szakmát szeretném megtanulni, akkor ezt itt szeretném megtanulni.

Eörsi Dániel: Eszter, Marcell tudtok ehhez valamit hozzátenni?

Margitics Marcell: Nekem az interjúk, a felvételi interjúk úgy voltak, hogy egy volt a Tündérhegyen, ott leginkább csak tőlem adatokat kérdeztek, és egy volt a Semmelweis Egyetemen, ahol a motivációra voltak kíváncsiak, azt elmondtam, hogy engem már nagyon rég, egyetemista korom óta a pszichodinamikus irányzat érdekel, és ezzel szeretnék foglalkozni. És hogy miért ezt a képzést választottam? Számos, általam nagyra becsült kollégám javasolta, hogy itt lehet a leginkább elsajátítani a pszichodinamikus irányzat alkalmazását, illetve az itt lévő tanárokról is nagyon sok pozitívat hallottam. Egy részükkel volt személyes tapasztalatom is, amik abszolút pozitívak voltak, és ezért végül is nekem nem volt nagyon nagy kérdés az, hogy melyik képzést válasszam.

Kurítár Eszter: Én nem nagyon emlékszem felvételi interjúra, lehet, hogy volt egyébként. Azt hiszem, hogy a mi évfolyamunk volt a régi rendszernek az utolsó évfolyama, amikor még nem a Semmelweis Egyetemhez tartozott a képzés. Arra biztosan emlékszem, hogy viszonylag sokan jelentkezünk, 30 fő környékén voltunk az első alkalommal, és abban az időben jött az a feltétele a felvételnek, hogy nem lehet egyéni vállalkozóként a pszichoterapeuta képzésen részt venni, így a következő alkalomra szinte a felére csökkent a jelentkezők száma. Nagyon sokan ezt nem tudták megoldani, nem tudták elintézni, hogy valamiképpen megkezdjék a képzést. Ez nehéz indulás volt. Ez azóta téma is volt, a Gigazoomon is. Húsz körül voltunk a mi évfolyamunk, azt hiszem. És miért a Tündérhegy? Abszolút az analitikus szemlélet miatt. Nekem nem volt semmilyen analízisben tapasztalatom, vagy analitikus tapasztalatom, ezért nagyon érdekelt a hagyomány és a tradíció, szóval, hogy az én fejemben az volt, hogy na, a Tündérhegy, az az igazi pszichoterapeuta képzés! Nagyon vegyes

híreket hallottam, hogy borzasztó nehéz is, és sokszor még az oktatókkal is nehéz.

Pál Krisztina: Mennyien jelentkeznek a képzésre, és mennyi a lemorzsolódás? És ennek mi lehet az oka?

Kuritár Eszter: Szerintem nagyon meghatározó élmény volt ott nálunk az, hogy egyszer csak változtak a feltételek, és nagyon nehezen teljesíthetővé váltak. Emlékszem, hogy több olyan csoporttársam volt, aki próbálkozott, és volt, aki év közben mondta, hogy nem, egyszerűen nem tudják megoldani, hogy hivatalosan részt tudjanak venni a képzésen. Volt, aki úgy járt, hogy csinálta a képzést, de nem hivatalosan, hanem majd valahogy akkor megoldja, és utólag vagy újra járja, vagy valamit elfogadnak neki – nálunk emiatt volt lemorzsolódás is.

Pál Krisztina: Amiatt tehát, Eszter, hogy nem lehetett magánpraxisból vinni a pácienseket, hanem egészségügyi intézményben kell hozzá dolgozni?

Kuritár Eszter: Igen, emiatt volt lemorzsolódás. Emellett volt egy csapattársunk, aki babát várt, és ezért hagyta abba, de egyébként végigcsináltuk.

Eörsi Dániel: Módszertanilag mennyire heterogén a képzés? Az oktatók azok különböző módszerben képződtek, vagy ugyanabban? A hallgatóktól mennyire követelik meg, hogy bizonyos módszerekből hozzák az eseteiket, vagy lehet sokféléből?

Gönczi Gergely: Abban a képzési rendszerben, amiben én veszek részt, ott egyértelmű, hogy rövid dinamikus terápiát kell csinálni. Nekem az egyik szorongásom abban van, hogy csak nehogy lemorzsolódjunk – akár én, és akkor ezzel ellehetetlenítem az évfolyam többi tagjának az elvégzést, vagy nehogy valaki más lemorzsolódjon, mert tényleg az évfolyam létszámának a határán billegünk, és ez egy létező kockázat. Aggódok azon is, hogy lesz-e következő évfolyam.

Margitics Marcell: A szemináriumokat és az esetcsoportokat minden esetben valamilyen dinamikus módszert alkalmazó oktató vezeti, viszont az előadásokon a képzés igyekszik az előadás témájának megfelelő képzettséggel rendelkező szakembereket keresni, és ez meg is szokott valósulni, például a humanisztikus irányzatról szóló előadást egy olyan terapeuta tartotta, akinek ez a módszere. Annyival kiegészíteném azt, amit Gergely mondott – ő még lehet, hogy nem tudhatja –, hogy az esetek kapcsán egy szupportív módszert is elfogad a képzés. Most nekünk három esetet – várjunk, nem! – két esetet kell leadnunk, abból az egyik lehet szupportív, a másik pedig rövid dinamikus.

Pál Krisztina: Mennyire van lehetőség arra, hogy valaki gyerek vagy serdülő esetet hozzon, és abból írjon dolgozatot?

Gönczi Gergely: Fogalmam sincs.

Margitics Marcell: Ez nem merült fel.

Kuritár Eszter: Nálunk felmerült volna, mármint sok gyerekszakos volt a mi évfolyamunkban, de nem lehetett gyerek eset, tehát 18 év felettit kellett hozni. És ez nehézséget jelentett.

Eörsi Dániel: Meg tudjátok-e fogalmazni, hogy van-e ennek a képzésnek valamilyen hitvallása?

Gönczi Gergely: Ez, hogy hitvallás, ezzel a fogalommal így nem találkoztam ilyen tisztán a képzésen. De érzés van bennem erről. Az évfolyamomnak van egy olyan varázsa a számomra – ami kicsit fenyegető is –, hogy mintha utolsó pillanatokban lennénk, mert a fene tudja, hogy mi lesz ezzel a képzéssel... (Ez az én percepcióm, tehát nem a tények alapján mondom ezt, hanem az érzéseim alapján...) Pont ezért itt mindenki a maximumot próbálja nyújtani. Engem megindít az az évfolyam létszámának teljesen ellentmondó gondosság, gondoskodás és igyekezet, amit – a legnagyobb tisztelettel mondom – itt nagy öregek produkálnak a képzésben, ami nagyon erős ellentétben áll azzal az egyébként létező bürokratikus nehézséggel, amit – úgy érzem – valamennyien elszenvedünk. Amikor a szakmáról van szó, akkor egy megindító, támogató és mindent átadni akaró attitűd az, ami megnyilvánul a tanáraink részéről. Úgy is mondhatnám, hogy mániákus emberek adják át a tudásukat.

A képzésnek az értékét emelő elhivatottság az, amit én átélek.

Margitics Marcell: Nekem az első dolog, ami eszembe jutott, az a közös gondolkodás, mármint közösen a hallgatók és az oktatók. De aztán kicsit továbbgondolva talán kitégíthatjuk, vagy talán általánosabbá tehetjük azt, amit én a hitvallásnak tartok a képzésben, az pedig az önállósítás. Ez egyrészt egy elvárás, ebben a képzésben, másrészt viszont sok segítséget is kapunk hozzá. Például amikor van egy szeminárium vagy egy eset, az nem úgy szokott kinézni, mint az iskolapadban, hogy kérdezzünk, és a tanár megadja a választ, hanem egy olyan módszert képviselnek a tanárok, és ebben igen egységesek, hogy valahogy a hallgatók és az oktatók közösen gondolkodva próbáljanak a feltett kérdésre választ találni. Ez engem is például ösztönöz egy önálló gondolkodásra, amikor egy hallgatótársam kérdez valamit, akkor azt érezhetem, hogy az én válaszom is számít.

Kuritár Eszter: Mind a két véleményhez nagyon tudok csatlakozni. A tudásátadás, odaadás, a gondosság és az önállóság, önállósítás is nagyon megjelent nálunk is.

Pál Krisztina: Kicsit talán ide kapcsolódik, vagy részben fedi egymást, hogy milyen a képzésnek a légköre, vagy a kapcsolat a tanárok-hallgatók között? Vannak-e esetleg oktatáson kívüli, csapátépítő események, vagy szigorúan keretek között maradtok?

Kuritár Eszter: Nálunk az évfolyam alkalmanként töltött együtt szabadidőt, és azóta is kapcsolatban vagyunk egymással. Van közös Messenger csoport, ott szoktunk beszélgetni, információt megadni. Az oktatókkal nem volt ilyen közös dolog.

Gönczi Gergely: Tavaly a propedeutikán a hallgatókkal és az évfolyam vezetőjével együtt töltöttünk az oktatáson kívül egy délutánt, idén még erre nem volt példa. A közösségi élet online nagyon intenzív, sokféle chatfalon, de csapátépítő dolgok nem történtek, és nem is nagyon tudom elképzelni, hogy erre mikor lenne idő.

Margitics Marcell: Nálunk az év végi vizsga után volt egy közös sörözés, amin sajnos, nem tudtam részt venni, de tudom, hogy volt. Együtt szoktunk ebédelni, azok mindig nagyon jó hangulatúak, és nálunk is van egy közös chat. A képzés hangulatát tekintve is pozitív tapasztalataim vannak, mert úgy érzem, az is egyfajta filozófia itt a tanárok körében, hogy nincs hülye kérdés. Olyan még nem volt, amit mondjuk például egyetemen tapasztaltam, hogy valakit leszídnak azért, mert hülyét kérdez, vagy hülyét válaszol. Ez is teremt egy szabad gondolkodást facilitáló hangulatot.

Pál Krisztina: Milyen erősségei és gyengeségei vannak a képzésnek? Van-e lehetősége a diákoknak kritikát megfogalmazni? Van-e valamilyen hatása a képzésben lévőknek a képzésre?

Gönczi Gergely: Ha röviden kéne erre válaszolni, akkor azt mondanám, az az erőssége a képzésnek, hogy van, és az a gyengesége, hogy nem biztos, hogy lesz.

Kuritár Eszter: Én úgy tapasztaltam, hogy nyitottak voltak azokra a visszajelzésekre, amiket adtunk, volt néhány kritikai észrevételünk, és mindig lehetett erről beszélni. Erősség-gyengeség mentén, valahogy nekem az fontos itt, hogy például a szegedi képzés szemléleti sokszínűsége mellett a tündérhegyi képzés jobban egy vonalon mozog, a dinamikai szemléleten, és kevésbé akar mindenféle módszert bemutatni, amit lehet előnynek is, meg hátránynak is tekinteni. A saját szakmai életutamban ez egy nagyon nagy előny volt, ebbe egy kicsit jobban belemélyedni, egy picit jobban megtapasztalni, megtanulni.

Margitics Marcell: Én a leginkább erősségnek az oktatói gárda színvonalát tartom. Mind tudásban, mind tapasztalatban, mind a tudás átadásának képességében. A gyengeség az egyértelműen szerintem az, hogy kevés módszerrel kombinálható jelenleg, amit mondott Gergely is. Az, hogy mennyire van beleszólásunk: minden előadás végén névtelenül pontozzuk az előadókat, hetes skálán, három szempont szerint, amiket most nem tudok fejből felsorolni. Úgy hallottam, hogy ezt az oktatói megbeszéléseken ki is vetítik, tehát ezzel foglalkoznak, illetve amit még hallottam, de nem tudom honnan, hogy érkezett olyan kritika a képzés felé, hogy mutathatna be több módszert, és ebben idén volt is változtatás, például új előadás lett szentelve a jungi módszernek. Ennek én örültem.

Interjúztatók: Köszönjük az interjút!

Hallgatók: Mi is a lehetőséget.

OKTATÓI OLDAL

Az oktatók oldaláról a képzés vezetői: Harmatta János, Bagotai Tamás és Bokor László¹ voltak jelen az interjún.

Pál Krisztina: Az első kérdéscsoport a képzés felépülésére vonatkozik; hány éves, milyen részei vannak, milyen elfoglaltságot jelent ez gyakorlatban a képződőknek? Milyen a vizsgázás, illetve a felvételi menete?

Harmatta János: A képzés 1987-ben indult először tanfolyamként. 1990-től kezdve jött be Füredi János révén az a szabályozás, hogy propedeutikai,

klinikai és módszerspecifikus fázisra oszlik a képzés, akkor nálunk a propedeutika és klinikai fázis valósult meg. Kéthetente egy teljes pénteki nap volt a képzés, ez hat képzési órát jelent, két óra előadást, egy óra szemináriumot, három óra esetmegbeszélést. A mi képzésünk például abban különbözött a többi-től, hogy volt évfolyamvezető. Az évfolyamvezető állandóan jelen van. Ő végzi a szemináriumot, és ő tartja a kontaktust az előadókkal, esetcsoport-vezetővel, összefogja a hallgatókat. A másik különbség, hogy volt egy összevont képzési napunk, ami határterületi kérdésekkel foglalkozott, és az összes

¹ Bokor László lapunk felelős kiadója is egyben, Eörsi Dániel pedig a tündérhegyi képzés egykori hallgatója

évfolyamunk ott összejött, egymással is találkoztak. Azonkívül konferenciaórákat kellett teljesíteni. Ilyen volt az analitikus konferencia, a Pszichoterápia folyóirat konferenciája, illetve a módszerspecifikus konferenciák. A Klinika I-ben volt egy kötelező hétvége, az operacionalizált pszichodinamikai diagnosztikai tanfolyam. Vizsgával zárult, amibe aztán belevontuk a gyakorlati részt is. A Klinika I-ben tíz első interjút kell elvégezni, leírni, esetcsoportra vinni, és egyből vizsgázni; a Klinika II-ben pedig három teljes esetet. Ezek húsz-huszonkét órás esetek, komoly munkát igényelnek.

Mindenféle módszert fogadunk. Amit mi tudunk kínálni hozzá, az a POPKE-nak a rövid dinamikus módszere, ami úgy nézett ki, hogy még egy év volt. Beszámítottunk természetesen a Klinika II-ből pszichodinamikai elemeket, és ott már módszerspecifikus esetet kellett hozni. Ott láttuk, hogy ez milyen szépen összeillik, és micsoda biztonsággal tudnak már esetet kezelni a kollégák.

Most más a képzés szerkezete. Egy újítás jött akkor, mikor megindultak vidéken is a képzőhelyek, és nekünk is csatlakozni kellett – nem volt nagyon választék (a „kellert” csak ennyit jelent) – a Pszichiátriai Klinikához. Az egyetemnek a menetrendje azt jelentette, hogy a módszerspecifikus képzést szükséges volt paralel végezni a hallgatóknak, tehát a ráépítettségi részből egy három hónapos esetmegbeszélő maradt meg. Tehát most az a változtatás van, hogy a hallgatók nem kéthetente járnak, hanem hetente.

Bagotai Tamás: Tehát sokkal intenzívebbé vált ettől.

Harmatta János: Azt tapasztaltuk, hogy a hallgatók motivációja még növekedett is az intenzivitás miatt. Mindez bennünket is arra sarkall, hogy átgondoljuk a képzést, részeit újraterezzük, bővítsük. Ebben a fázisban vagyunk, de elég jó tapasztalatokkal.

Eörsi Dániel: Akkor ez azt jelenti, hogy az egyik péntek az a klinikai képzés, a másik a módszerspecifikus?

Bagotai Tamás: Igen.

Eörsi Dániel: Aki esetleg nem ebből a módszerekből képződik, annak továbbra is lehet kombinálni másik módszerrel?

Harmatta János: Igen, és szívesen is látunk más módszerből. Frissíti, színessé teszi a gondolkodást.

Eörsi Dániel: A felvételi eljárással kapcsolatban tudtok mondani valamilyen sajátosságot? Van-e itt valamilyen szűrés?

Pál Krisztina: Van-e túljelentkezés például?

Harmatta János: Az még sose volt. Amikor negyvenkettes évfolyamunk volt, akkor se volt túljelentkezés. Csináltuk hozzá oktatói kapacitást. Most van tizenöt oktatónk, de volt, amikor húsz is volt.

Bagotai Tamás: Van egy felvételi beszélgetés, tisztázzuk, hogy kölcsönösen mit várunk egymástól. Azért is, hogy lássuk, milyen előképzettségek vannak. Tehát részben ez formális, aztán van az egyetemen is egy felvételi beszélgetés.

Eörsi Dániel: Az elméleti anyag felépítése mit követ, mi a koncepciója? Melyik évfolyamnak mi a dolga?

Bokor László: Az elméleti részek összetevőin gondolkodunk folyamatosan a legtöbbet, az folyamatos fejlesztés alatt áll. Most a végét mondom, hogy például bekerült az autizmus a témába, mert a gyakorlati tapasztalat az, hogy az autizmus spektrumon lévő emberek közül sokan járnak úgy pszichoterápiába, hogy nem kerül felismerésre. Ez a képzésekben nem igazán hangsúlyos. Az, hogy ez gördülékenyen menjen, ahhoz az egész elméleti anyag organicitására figyelni kell. Ez az elméletnél nehéz, a pszichoterápiát úgy tanuljuk, ahogy a puzzle-t rakjuk ki, tehát nem lehet lineárisan fölépíteni, és akkor a végén mindent tudunk, hanem darabokat illesztünk össze, és ebben muszáj egyéni lehetőségeket biztosítani, hogy ki mit hogyan illeszt össze. Én két nagy csoportra bontanám. Az egyik, hogy vannak a nozológiai egységek, tehát kórképekről van szó. Ebben benne van a BNO és a DSM is, de benne van a terápiás vonatkozás is, és legfőképpen a kapcsolati vonatkozások. Tehát például mondjuk egy depressziós beteg kezelése során mit él át a terapeuta. Ez nagyon kapcsolati folyamat, és nagyon messze van a nozológiától. Ezenkívül vannak jelenségcentrikus témák, mint nagyobb elakadások, krízisek a terápiában, vagy a terápiával szembeni erők megjelenése a terápiában, motivációs kérdések a terápiában. Az integrációt nagyon segíti az, hogy minden előadás után van egy szemináriumi rész, ami az anyagnak a gyakorlathoz kötését, tisztázását szolgálja. A szemináriumot mindig az évfolyamvezető vezeti. Tehát emiatt is ott kell ülnie az előadás alatt. Ez egyrészt az integrációt, másrészt az előadóinknak az értékelését is segíti.

Bagotai Tamás: Mindezek során a fő törzsvonal mégiscsak az, hogy pszichodinamikai pszichoterápiás munkára készítsük fel a kollégákat.

Harmatta János: És hadd szúrjam közbe, hogy ez módszerfüggetlen, a pszichodinamika nagyon sok eljárásban fontos.

Bagotai Tamás: Ennek az alapmódszerei részben elméletben, legnagyobb részt az esetmegbeszélő

csoportokban mint munkamód megjelennek. A propedeutikai évfolyamba olyanok jelentkeznek, akiknek nincs pszichoterápiás előképzettségük. Az esetmegbeszélőben az úgynevezett biográfiai anamnézist is megtanítjuk, aminek a lényege pszichodinamikus szempontból, hogy ne egyszerűen végigtekintsük azt, mi történt az illető életében, hanem az őt hogy érintette lélektanilag, és mi minden történt ezért az ő életében. Ez előre is tudja jelezni azt, hogy egy intenzív pszichoterápiás munkában milyen zavarok kerülhetnek felszínre.

Harmatta János: Még azért a felépítésünkhöz volna egy dolog, hogy a stáb miként működik. Az oktatói stádba beletartoznak: mi vagyunk ilyen szempontból ez a hármas, amelyik a képzési felelősséget viszi. Beletartoznak az esetcsoport-vezetők és beletartoznak az évfolyamvezetők. Ennek megvan a hátsó szervezettsége, és ez nem egy fizetett szervezettség, ugyanakkor mindenki csinálja tisztességesen. Nekünk vannak rendszeresített megbeszéléseink év közben, és plusz az év végén, mikor lezárult az év, akkor szoktunk tartani egy háromnapos menetet, volt olyan eset is, mikor elutaztunk azért, hogy a képzést tárgyaljuk végig. Ez adja azt az innovációs potenciált is, hogy a képzés tud fejlődni. Évközben van legalább három olyan értekezlet, amikor az évfolyamvezetőkkel, illetve három, amikor az esetcsoport-vezetőkkel, évfolyamvezetőkkel jövünk össze mi hárman, hogy áttekintsük a dolgokat, megbeszéljük a problémákat. Ezek a háttérmegbeszélések nagyon szükségesek ahhoz, hogy lássuk, a képzés hogy halad, a hallgatók hogy haladnak, milyen problémák vannak, hogy tudunk szembenézni, megküzdni.

Bagotai Tamás: A képzés szinten tartását és fejlesztését is szolgálják.

Harmatta János: Meg bennünket csiszol össze, hogy biztosítani lehessen: egy hallgató ne attól járjon jól vagy rosszul, hogy X csoportba vagy Z csoportba kerül. A másik pedig az, hogy a fél Pszichonanalitikus Egyesület benne van itt nálunk a képzők között. Nagyon komoly szakmai tudással vannak jelen a kollégák. Ők átadnak tudást a hallgatóknak, ugyanakkor az ő szemléletükben is érződik, hogy egy képződő közösségből táplálkozhatnak.

Pál Krisztina: Mennyire fix ez a stáb, amivel dolgoztok? Mennyire változik évről-évre, időről-időre?

Harmatta János: Bekerülni elég nehéz a stádba. Elsősorban kellene személyi javaslatok, és azon rágódunk.

Bagotai Tamás: Számít a pszichoterápiás, képzési előtörténet.

Harmatta János: Meg kell a gyakorlat, és kell némi képzési hajlandóság is. Ha bekerül az illető, akkor most már kialakult az a menetünk, hogy évfolyamvezetésbe kerül be, mert akkor minden előadást hall, és minden koordinációs problémában részt vesz. És fiatalítunk, erre viszont nagyon törekszünk. Jöjjenek újak, legyen személyi változatosság is, ez jól tesz a képzésnek.

Bokor László: Az oktatói stáb összességében állandó. Évről-évre semmiképpen sem változik. Amit a János mond, az inkább évtizednyi idő. Ez azért is fontos, mert ahhoz, hogy a képzés integrált legyen, tehát, hogy attitűdöt és tudást egyszerre adjon, ahhoz muszáj nekünk integrálnak lenni.

Bagotai Tamás: Ez nagyon lényeges.

Bokor László: Egy szélsőséges példát hadd mondjak, amire néha rákényszerülünk. Van, amikor egymást helyettesítjük esetcsoporton, mert valami védhetetlen dolog jön. Nagyon máshogy csináljuk az esetcsoportokat, mégsem okoz törést a csoport folyamatában. Én pontosan értem, hogyha a János vagy a Tamás csoportjába ülök be egyet helyettesíteni, hogy ott nagyjából mi zajlik. És nem kell sem földadni magamat, hogy akkor tamásosan csinálom, se görcsösen ragaszkodni, hanem valahogy van egy természetes és spontán illeszkedés.

Bagotai Tamás: Igen, mert az alapszemlélet az közös.

Bokor László: Nem az alapszemlélet közös, hanem össze van illesztve egy csomó minden, ami sokkal mélyebb, mint a szemlélet. Bizonyos dolgok köztünk nincsenek, de ez nem a képzési illeszkedésre vonatkozik.

Harmatta János: Lacival hosszú évek óta van tapasztalatunk, hogy vezetünk csoportot közösen felváltva. És amit mondtál, az igaz, de nem tapasztaljuk azt, hogy a hallgatók minket rivalizáltatnának, pedig előfordulhatna.

Bagotai Tamás: Ritka legalábbis. Velem már előfordult. Évekkel ezelőtt.

Harmatta János: Sok éve volt.

Bagotai Tamás: Sok éve, igen.

Eörsi Dániel: Említettétek, hogy mindenféle módszertani képzéssel kompatibilis a tündérhegyi pszichoterapeuta képzés. Mi a helyzet azokkal, akik gyerek-serdülő terápiában képződnek? Tudnak-e ide ilyen esetet hozni, tudnak-e belőle vizsgálni?

Bagotai Tamás: Nem. Gyerekesetet nem. Megtanulják a felnőtt pszichoterápiát.

Bokor László: De ez nem a mi sajátosságunk. Ma Magyarországon lehet, hogy nem jól van így, de a gyerekpszichoterápia a módszerhez tartozik, és nem

a klinikai fázishoz. A klinikai fázis csak felnőtt terápiákkal megy. Tehát ebben döntésünk sincsen.

Bagotai Tamás: Igen. És hálások szoktak lenni ezért egyébként a jelöltek. Egy átmeneti krízisszakasz után, legalábbis én többeknél éreztem. Talán túlzás krízisnek mondani, de egy ilyen beilleszkedési problematika után nekem az a tapasztalatom évfolyamvezetőként, hogy nagyon hálások tudnak lenni ezek a kollégák, hogy megtanultak felnőttek is dolgozni, és a praxisuk ezzel kiteljesedett.

Bokor László: Itt, hogyha a képzési vonalat nézzük, van egy törés, mert a pszichiátriában külön van felnőtt és gyerek, és a klinikus szakpszichológusnál is van külön felnőtt és gyerek, és ez az elkülönültség így megszűnik a pszichoterápiában, hanem van klinikai fázis, módszerspecifikus fázis. A klinikai fázisban felnőtt pszichoterápiát tanítanak, a módszerspecifikus fázisban lehet gyerekerápiát elsajátítani, mint módszerből lehet vizsgázni pszichoterápiában.

Eörsi Dániel: Van-e hitvallása a képezésnek?

Bokor László: Nagyon fontos: olyan legyen a képzés, hogy annak a segítségével önálló pszichoterápiás munkavégzéshez lehessen eljutni. Az adminisztratív része ennek az, hogy pszichoterapeuta szakképesítést vizsgával szerezzenek. Azt kell mondjam, hogy ebben, arányait tekintve nagyon jól áll ez a képzés, sokan jutnak el odáig.

Pál Krisztina: Ez rárimel arra, amit a képzésben lévők mondtak a velük készült interjúban. Úgy fogalmaztak, a képzés során fontos a hallgatók „önállósítása”, hogy a képzés zárultával úgy érezzék, képesek és kompetensek az önálló esetvezetésre.

Harmatta János: Mondhatom, hogy elég sok vizsgában benne vagyok. Itt a képzésünkben is, de szakvizsgákban is. Nekem nem az ötös, négyes vagy kiváló a mércém, hanem van egy saját mércém: vajon én az illetőnek küldenék-e beteget. Mikor úgy érzem, hogy küldenék, akkor érzem azt, hogy dolgoztunk valamit. Amikor három-négy évet itt végigdolgozunk a hallgatókkal, akkor nekem az mind a mai napig egy élmény. Nem az, hogy mekkorára nő a fejük, hanem hogyan változnak, hogyan változik a betegekkel való viszonyuk, szemléletük. Tehát ez a skill-változás, ez óriási. Saját magukkal is jobban tudnak bánni.

Pál Krisztina: Milyen kompetenciákkal kerülnek ki a hallgatók? Mit emelnétek ki?

Bokor László: Vannak általános kompetenciák, most ezeket nem sorolnám. Ami kiemelten működik nálunk, az szárazon hangzik, de az indikáció-kontra-indikáció kérdése. Ennyiben én azért tartom fontosnak, hogy a pszichoterápia egy gyógyító tevékeny-

ség, sok minden más is persze. De a gyógyító tevékenységhez tartozik a terápiás felelősség. Tehát egy parapszichológusnak nincsen terápiás felelőssége, és ebből mindenféle bonyodalom is származik. Az indikáció, kontra-indikáció az megadja, a kérdés az megadja ezt, amihez a gyakorlati szinten az tartozik, és ezt az esetsoportokban eléggé képviseljük, hogy jusson el a pácienssel egy terápiás célkitűzésig. Lássa, hogy mibe megy bele. A kapcsolati folyamatokat tartjuk első helyen – számomra a dinamikus ezt jelenti –, ettől nem a tünetre koncentrálok, hanem arra: látszódjék az, hogy belül zajlik valami a páciensben, ami fönntartja a tünetet, ezen lehet dolgozni. Nekem körülbelül ez a célkitűzés.

Bagotai Tamás: Szinte ugyanezt emeltem volna ki néhány más hangsúllyal talán, de hogy képes legyen a pszichoterápiás alkalmasságot úgy megállapítani, hogy az a pácienssel közösen történjen. A páciensben alakuljon ki egy olyan képesség, készség, hogy ő képes legyen motiválttá válni arra, hogy változzon különböző belső problémáiban, belső tulajdonságaiban, innen kezdve érdemben el tud indulni a pszichoterápiás munka. Miközben a pszichoterápiás alkalmasságot kidolgozzuk, az is látszik, hogy mire nem alkalmas a páciens, és milyen egyéb módszerekre alkalmas viszont. Esetleg más pszichoterápiás munkára vagy osztályos munkára.

Bokor László: Szemléleti különbség nincs, de én a megfogalmazást fontosnak tartom. Nem a páciens nem alkalmas, hanem amit nyújtani tudunk, az nem alkalmas, és hol van olyan, ami alkalmas?

Pál Krisztina: Olyasmivel találkoztok-e, hogy a képzésbe járóról kiderül, hogy mégsem annyira alkalmas erre a pályára?

Eörsi Dániel: Van-e egyáltalán ilyen felelősségek, hogy ki alkalmas?

Bokor László: Alkalmasság ellentéte az alkalmatlanság, ami azért nem feltétlenül egy pedagógiai oktatói kategória. De amire gondoltok, az az, hogy egy esetmegbeszélő során megjelenik, hogy a hallgató képes-e bánni a terápiás folyamattal. Ezen a szinten előfordul, hogy valaki az adott idő alatt nem jut el idáig. Akkor lehet további időben, vagy egyéb képzési kiegészítések javaslatában gondolkodni. Ezek nem könnyű részei a munkának.

Pál Krisztina: Ez az évfolyamvezetőnek a feladata, vagy kinek a kezében van?

Bagotai Tamás: Közös. Sokszor az évfolyamvezető, vagy az éppen az esetmegbeszélő csoportvezető hozza a problémát.

Harmatta János: Bárki hozza a problémát, itt valamelyik megbeszélésükön sorra kerül, végignézzük, általában több fázisa van. Megpróbálunk

odafigyelni, meg a hozzáálláson javítani, és van, amikor ezzel megoldható a dolog. Ha tudásbeli vagy készségbeli hiányosságok vannak, az a vizsgán is kiderül. Ha komolyabb beavatkozás kell, akkor én sem úszom meg.

Eörsi Dániel: Mondanátok néhány szót a légkörről, a hallgatókkal való kapcsolattartásról, vagy a képzési időn kívüli közös terekről?

Bagotai Tamás: Miközben készültem erre a beszélgetésre, a légkörről nekem eszembe jutott egy évfolyamnak a csasztuskája, amit a tanév végén, a második évfolyam végén alkottak. Ez a csasztuska a pszichoterápiás képzésünk megzenésítése volt...

Harmatta János: ... és kifigurázása.

Pál Krisztina: De csak a vizsga után.

Bagotai Tamás: A vizsga után igen, közösen. Forgách Anna és Garami Vera volt a szerzője. És valami gyönyörű szép Cseh Tamás dallamra írták (*Cseh Tamás, Másik János: Budapest, 1993 – a szerk.*). Valahogy az egész képzési folyamatukat, hogy ők hogy érezték ebben magukat, mit fejlődtek, abban tudták kifejezni, hogy az egyik utolsó versszaknak az volt a záró sora, hogy „néhány év múlva én leszek itt a tanár”. Szóval a kompetenciájuk sokat fejlődött. Meg az önértetük.

Pál Krisztina: Milyen a tanár-diák kapcsolat? Voltam már kötetlenebb összejöveteleken kollégákkal, és az volt a benyomásom, hogy távolinak érzik a tanárokat a diákok.

Bagotai Tamás: Én nagyon sokat adok arra, hogy az előadásokon is igyekezzek minél több konkrét kapcsolatot kialakítani úgy, hogy megszólítsam a kollégákat, bevonjam a beszélgetésbe. Évfolyamvezetőként meg különösen átéltem ezt, hogy kialakult egy személyes kapcsolat. A problémáikkal is sokszor hozzám tudtak fordulni. Beleértve akár azt is, hogy elakadásokról tudtunk beszélni.

Bokor László: Van itt egy kettősség. Egy esetmegbeszélő csoportokról nekem az általános élményem az, hogy sokszor egészen megrázó fordulatok és pillanatok vannak. Bár a pácienssel kapcsolatos érzések kerülnek elő, de nagyon mély személyes vonatkozások érintődnek meg, amiket külön nem tárgyalunk, mert a páciens tárgyaljuk, de ott van szabadon. Én csoportvezetőként is időnként belevonódom. Tehát ez egy nagyon mély és ebből a szempontból közeli munka. Ezzel szemben, legalábbis én nem nagyon gondolok arra, hogy az esetcsoportommal elmenjek sörözni. Ebből a szempontból van egy távolság, nevezhetjük annak. Az én fölfogásom, stílusom szerint a kettő együtt nem megy. Ha egyszer egy jót sörözünk, akkor utána nehezebb visszaállni a munkára. Az más, ha lezárul a képzés. Amióta

fennállunk, nálunk ez egy koncepció, hogy sajátélmény-jellegű programok nincsenek benne a képzésben, mert a kettő közötti váltások nem szinergiával kapcsolódnak. A képzésen belüli sajátélmény nem előrevisz, hanem pont a kapcsolati szint váltásai inkább teherként jelennek meg.

Eörsi Dániel: Mennyire van lehetőségük a hallgatóknak kritikát vagy javaslatokat megfogalmazni? Van-e olyanra precedens, hogy ez hatott is arra, ahogy aztán a képzés alakult?

Harmatta János: Minőségbiztosításként minden előadás után kérdőíven a hallgatók pontozzák az előadót, és mi ezt összesítjük. Az évvégi záró megbeszélésen végignézzük ezeket az eredményeket, és ez nagyon bevilágító időnként. A hallgatói javaslatok kapcsán volt már, hogy annak alapján hallgatói kérésre változtattunk tematikát, módosítottunk témát. A szemináriumokon nagyon élénk diskusszió van a hallgatókkal. Nem olyan, hogy valaki referál, aztán elmegyünk. Én voltam távolabb a hallgatóktól, én voltam a másodfok, a képzés vezetője. Évek óta most már csinállok esetcsoportot és szemináriumot, illetve évfolyamvezetést is. Ez abszolút azt jelenti, hogy a rezdülésekről is tudok, az otthoni nehézségekről, munkahelyi nehézségekről. És hát ugye van még egy része a képzésnek, ami nem szoros, de csak kapcsolódik hozzá. A három hónapos kórházi gyakorlat, a tündérhegyi gyakorlat. Ott pedig azért mindenki kiismeredik. Három hónap alatt már nagyon komolyan megismerhető valaki, mikor munkatársként belép.

Pál Krisztina: Akkor bátrak visszajelezni.

Bagotai Tamás: Bátrak, mert bátorítjuk a visszajelzést. Igyekszünk egy olyan hangulatot teremteni, különösen a szemináriumokon, hogy lehetősége legyen a visszajelzésre, kérdésre.

Pál Krisztina: Csak azért kérdezem, mert néha visszajelzik a hallgatók az interjú után, hogy úgy érzik, túl „hízeltgőre” sikerült. Megjelenik egy ilyen szín is, hogy vajon lehet-e eléggé visszajelezni?

Bokor László: Mondok egy konkrét példát. Esetmegbeszélő csoportban tényleg hangsúlyos a csoportszint, tehát a tagok is visszajeleznek. A mi attitűdünk az, hogy hiába én vezetem az esetcsoportot, attól az én szavam önmagában nem írja felül például az összes többi tagnak a szavát. Nyilván egy hangsúlyosabb szín, de akkor is csak egy szín, és ezért sokféle visszajelzés jön egy esettel kapcsolatban, amit a végén aztán megpróbálunk valahogy integrálni, hogy ez a sokféleség hogyan van benne a páciensben, a szóban forgó páciensnek az életében. Tehát a munkamódba van beépítve a kölcsönösség, kölcsönhatás és a visszajelzés, de nem úgy, hogy

akkor leültetjük a hallgatót, és azt mondjuk: mondd el a véleményedet a képzésről. Az úgy nem működik. És a visszajelző lapok, amiket a János említett, fontos, hogy az teljesen anonim.

Pál Krisztina: Hogyan alakul a Semmelweis Egyetem és a Tündérhegy viszonya?

Harmatta János: A Semmelweis Egyetemmel kifejezetten jó a viszonyunk. Nagyon komoly szakmai egyeztetésen vagyunk túl. Ami a nehézség, hogy lecsökkent a hallgatói létszámunk, és úgy csináljuk most második éve már ezt a menetet, hogy azért a megszokotthoz képest ez most visszánövekszik. Ebben benne vannak a vidéken beindult a képzések. A hallgatóinknak viszont a lelkesedése bennünket is visz ebben a helyzetben. Tehát az, hogy ez komprimáltabb lett, és lehet látni az elejét és lehet látni a végét. Ezzel a hallgatók is számolhatnak, ennek előnyei is vannak.

Pál Krisztina: Megjelentek olyan hangok is, hogy esetleg meg fog szünni a tündérhegyi képzés.

Harmatta János: Mi azt érezzük, hogy ez tud működni tovább ebben a feltételrendszerben, és még csiszoljuk hozzá a képzésünket.

Eörsi Dániel: Ez úgy valósul meg, hogy a hallgató az egyetemmel köt szerződést, és az egyetem bízza meg a tündérhegyi képzőhelyet a klinikai képzés biztosítására? Akkor például nincsen is ráhatások a képzés díjára?

Harmatta János: Ezt az egyetem meghatározza, és az egyetem szedi be a hallgatótól.

Eörsi Dániel: Ez is egy különbség a vidéki képzőhelyekhez képest, ahol a hallgatók a képzőhellyel vannak szerződéses viszonyban. Ott külön szerződnek a képzőhellyel, külön a módszertanival. Ahogy itt régen volt Pesten, hogy gyűjtik a papírokat, aztán a végén beviszik a grémium elé.

Bagotai Tamás: Igen.

Harmatta János: Látszólag levett rólunk terhet, hogy az egyetem szedi be a pénzt, csak elég bonyolult az egyetemnek az elszámolási rendszere, és abba bele kellett tagozódnunk.

Eörsi Dániel: Össze tudnátok-e foglalni, hogy mik az erősségei, esetleg a hiányosságai a tündérhegyi képzésnek? Ha én most keresnék képzőhelyet hallgatóként, akkor mire számítsak, ha a Tündérhegyet választom?

Bagotai Tamás: Arra számíts, hogy remekül meg fogsz tanulni pszichoterápiát végezni, és élvezni fogod.

Harmatta János: Igen, nemcsak verejtékezni, hanem élvezni, és rájönni, hogy ez egy fantasztikus lehetőség, hogy minden páciensnél újra kell konstruálni.

Bokor László: Én mondok valamit, ami szerintem gyengeség. Ahhoz képest, hogy milyen interaktív és szubjektív szinteket megmozgató az esetmegbeszélő csoport, ahhoz képest a vizsgán az esetvédeés nagyon akadémikus. Tényleg védés. Valahogy nem is tudunk megfelelő időt szánni arra, hogyan van benne a terápiás helyzetben a terapeuta jelölt. Én úgy vágnék rá, hogy így menjen a vizsga. Részben ez megcsillan, de leírt szövegből való idézet mentén történik, ami szintén bevilágító, nincs ezzel baj.

Harmatta János: Nem szoktunk együtt vizsgáztatni, de nekem egy picit más az élményem. Tehát én azt az esetvédeést érzem nagyon jónak, ami engem is visz, amikor a leírt esetből a védési diszkusszióban új mélységek nyílnak meg, vagy új lehetőségek, ami le van írva, nem én találtam ki, de igazában a védő nem vette észre. Nem vette észre például, hogy a páciensnek az esetkezelése folytán a külső körülményei hogy megváltoztak, és az életteljesítménye hogyan javult. És akkor a dinamikában rájövünk egy olyan részre, amin dolgoztak, benne is van az esetben, de igazából nem jött ki. Akkor ezt föl lehet fedni. Ilyenkor úgy érezzük, hogy mind a ketten gazdagodtunk az esettel. Na, ez a klassz. És akkor nem érzem ezt az akadémikus részt.

Bagotai Tamás: Itt húsz alkalmas rövid dinamikus pszichoterápiáról van szó. Nagyon sokan átéltek azt, hogy milyen inspiráló, hogy a páciens mekkorát változott ezalatt a körülbelül fél év alatt, amíg zajlott a pszichoterápia. Ez roppant lelkesítő tud lenni a terapeuták számára, és a számunkra is.

Pál Krisztina: Tehát a képzés gyengesége tulajdonképpen inkább erősség... Van-e olyan, amit még elmondanátok, de mi nem kérdeztünk meg?

Harmatta János: Az még egy szempont, hogy a képzésnek legyen egy eleje, de legyen egy látható vége. És utána jön egy következő szakasz, amikor már valamennyien a pácienseinktől tanulunk. Legyen ennek egy határa, és ne legyen az, hogy a pszichoterápiás képzések elnyúljanak a végtelenbe, hosszú évekre, bizonytalan kimenetelre, mert az nem tesz jót a terapeutának, a szakmának se tesz jót.

Eörsi Dániel: És a terápiás munkára is egy olyan mintát ad, hogy akkor ...

Harmatta János: Hogy akkor végtelen.

Bokor László: Csakhogy az interjúkészítőknek a kedvében járjunk, a Pszichoterápia folyóirat konferenciája az egyetlen jelenleg, amit a képzési menet figyelembe vesz. Tehát, hogy ott nincs képzési nap.

Pál Krisztina: Ez zárszónak csodálatos.

Eörsi Dániel: Köszönjük szépen.

Harmatta János: Nekünk is jó volt feleleveníteni ezeket a kérdéseket. Most jó kérdések voltak.